

"המעט שאנו, החיים, יכולים לגמול לחברנו המתים -
הוא הזיכרון ההולך אחריהם ואיתנו"
יצחק רבין.

נצר אחרון

שמואל שמיל פולק

Shmuel shmil Pollak

תרפ"ט- תש"ח, 1929-1948

החקר של עמי גדליה
דצמבר 2022

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

- שמות הורים
- וישיאול, רומניה
- אומץ ע"י הדודים פולק
- העפלה 15.1.48, 1946
- זיכרון יעקב
- נצר אחרון

חיל רגלים

נפל ביום י"ט בתשרי תש"ט (22.10.1948)
בן 19 בנופלו
מקום מנוחתו בית העלמין הצבאי ראש פינה

טוראי

שמואל (שמילו) פולק

בן חיה-רבקה ויעקב

סיפור חייו

הדפסת

שמואל, בנם של חיה-רבקה ויעקב, נולד ביום י"ד בחשוון תר"ץ (17.11.1929) בחומניה, בעיר וישיאול בטרנסילבניה, למד בבית ספר יסודי בעירו.

ערב מלחמת העולם השנייה חיו בחומניה למעלה מ-600,000 יהודים, יותר משליש מהם בטרנסילבניה. רומניה שיתפה פעולה עם גרמניה הנאצית, ובמהלך המלחמה נרצחו קרוב למחצית מיהודי המדינה. רבים מהנרצחים היו תושבי צפון טרנסילבניה, אזור שבשנת 1940 היטלר העניק אותו כמתנה להונגריה על שיתוף הפעולה עמו.

הוריו של שמואל נרצחו באושוויץ, כנראה בשנת 1943. הוא עצמו ניצל לאחר שאומץ על ידי דודיו, אדלאידה ומנו פולק, וחי בביתם עד סוף המלחמה.

מיד לאחר המלחמה חזר שמואל להגיע לארץ ישראל. הוא העפיל ארצה באונייה בשנת 1946, אך נחפס על ידי הבריטים ונשלח למחנה המגורשים בקפריסין, שם שהה שנה וחצי.

ב-15 בינואר 1948 הצליח שמואל להגיע לארץ, והתיישב בזכרון יעקב. מלחמת העצמאות כבר התנהלה במלוא עוזה והוא התגייס וצורף לגדוד 24 בחטיבת "כרמלי" - חטיבה מספר 2 ב"הגנה". מאז השתתף בקרבות רבים, בעיקר באזור הנג'ל.

באוקטובר 1948 לחם שמואל במבצע "יעל" באזור שיח' עבד.

שיח' עבד (כיום מוצב צה"ל על גבול לבנון) היה שמה של פסגה גבוהה ברכס הרי נפתלי, ששלטה על קיבוץ מנרה הסמוך, על עמק החולה ועל הדרכים אליו וממנו ללבנון. בשל כך נודעה חשיבות רבה לשליטה בהר, שישבו בו כוחות ערביים מ"צבא ההצלה" של קאוקג'י. למבצע כיבוש המקום קראו מבצע "יעל".

לוחמי חטיבת "כרמלי" ניהלו סביב המשלט קרבות קשים בימים 22 ו-23 באוקטובר 1948, אך לא הצליחו לכבוש את שיח' עבד. כעשרים מלוחמי החטיבה נפלו בקרבות אלו.

רק שבוע מאוחר יותר, במבצע "חירם", נכבש המקום ושחרר הנג'ל כולו.

בקרוב בשיח' עבד ביום י"ט בתשרי תש"ט (22.10.1948) נפל שמואל, כאשר המשוורין בו נסע עלה על מוקש בדרך מנבי יושע להר. שמואל קפץ מהרכב, אך נורה ממארב ונהרג.

בן חשע-עשרה בנפלו. שמואל הובא למנוחת עולמים בבית העלמין הצבאי בראש פינה.

החלל הינו "נצר אחרון".

סיפור חייו

מקום מנוחתו

הנצחה באנדרטאות

הדלקת נר זיכרון

דפוס בסיסטי המסלים

לוגו א"ב - לוגו תאריך נפילה

הבא **הקודם**

בית יד לבנים חולון

בית יד לבנים תל אביב-יפו

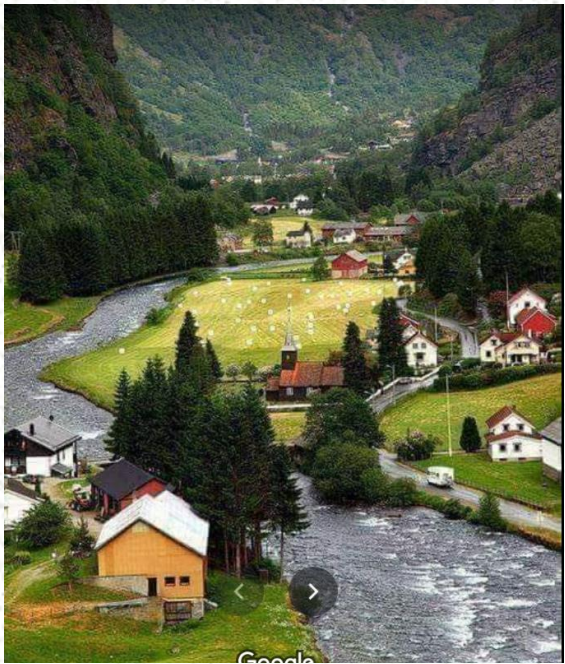
"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

Konzentrationslager Au: A 3725 Art der Haft: ..... Gef.-Nr.: 117297

Name und Vorname: Pollak, Samuel
geb.: 1.10.1929 zu: Welsoriso, Kom. Maramures Siget
Wohnort: Welsoriso, Feske ut, 42, 4.0.
Beruf: Feldarbeiter Rel.: mos.
Staatsangehörigkeit: Ungarn Stand: ledig
Name der Eltern: Vater: Arbeiter Jakob Rasse: .....
Wohnort: Mutter: Ripka geb. Dascal Wohnort: unbekannt
Name der Ehefrau: ..... Rasse: .....
Wohnort: .....
Kinder: ..... Alleiniger Ernährer der Familie oder der Eltern: .....
Vorbildung: 4 Kl. Volkssch.
Militärdienstzeit: ..... von ..... bis .....
Kriegsdienstzeit: ..... von ..... bis .....
Größe: 167 Nase: ger. Haare: schw. Gestalt: schlank
Mund: geh. Bart: ..... Gesicht: oral Ohren: abt.
Sprache: ung., rum., d., Augen: grün Zähne: rollst.
Ansteckende Krankheit oder Gebrechen: .....
Besondere Kennzeichen: .....
Rentenempfänger: .....
Verhaftet am: 20.5.1944 wo: Welsoriso
1. Mal eingeliefert: 27.5.44. KL Au 2. Mal eingeliefert: 22.7.45 KL Bu
Einweisende Dienststelle: .....
Grund: .....
Parteizugehörigkeit: ..... von ..... bis .....
Welche Funktionen: .....
Mitglied v. Unterorganisationen: 22.1.45 KL Auschwitz
Kriminelle Vorstrafen: .....
Politische Vorstrafen: .....
27713
Ich bin darauf hingewiesen worden, dass meine Bestrafung wegen intellektueller Urkundenfälschung erfolgt, wenn sich die obigen Angaben als falsch erweisen sollten.
v. g. u. **Der Lagerkommandant**
Samuel Pollak
KL/42/8.44 200.000

Bu. Häftl. Nr. 117297
Name: P O L L A K
geb. am: ..... in: ..... Nat.: .....
überstellt am 26.1.1945
zum KL-Bu./Kdo. Obdruuf
weitere Angaben siehe Original
Transportliste des KL-Buchenwald
GCC 2/ 222
Ordnern: 312
Seite: 150

המסמכים המתעדים את חייו

יליד 1.10.29 (או 17.11.29 לפי אתר 'יזכור')

20.5.44 נעצר במקום הולדתו וישאו דה סוס.

6.44 אושוויץ מספר אסיר 117297

22.1.45 בוכנוולד

26.1.45 הועבר ל (לא ברור)

8 במאי 1945 – סיום המלחמה.

יולי 1945 – עד אז שהה בטרזינשטט

מקום אחרון – סיגט והעיר טימישווארה

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא)

עלייה לארץ

"כנסת ישראל" - הספינה יצאה מחופי יוגוסלביה ב-8.11.46 ועליה 3,836 מעפילים, ניצולי שואה מהונגריה ורומניה, רובם מתנועות נוער ואחרים – צעירים וקשישים וגם 11 תינוקות שנולדו בדרך. בהגיעם לחופי ישראל, ב-24.11.46 חג מטוס בריטי מעל לספינה ושלוש משחתות בריטיות עצרו את האוניה. לאחר מאבק עיקש עם הצבא הבריטי נתפסו המעפילים והוגלו למחנות המעצר בקפריסין.

15.1.48 מגיע שמואל לחופי ישראל

הסוכנות היהודית לא"י – מחלקת העלייה
לשכת העלייה, חיפה

רשימת עולים שבאו לא"י ר.ע. 6-ג.

מט' 10

48

היום 15.1.48 האניה/הגבול הפליגה מחוף קפריסין החברה

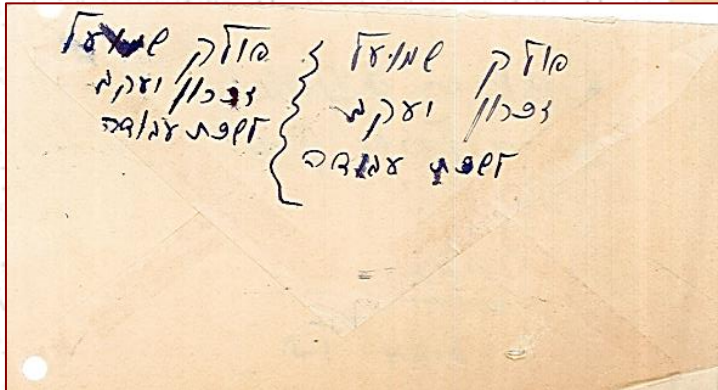
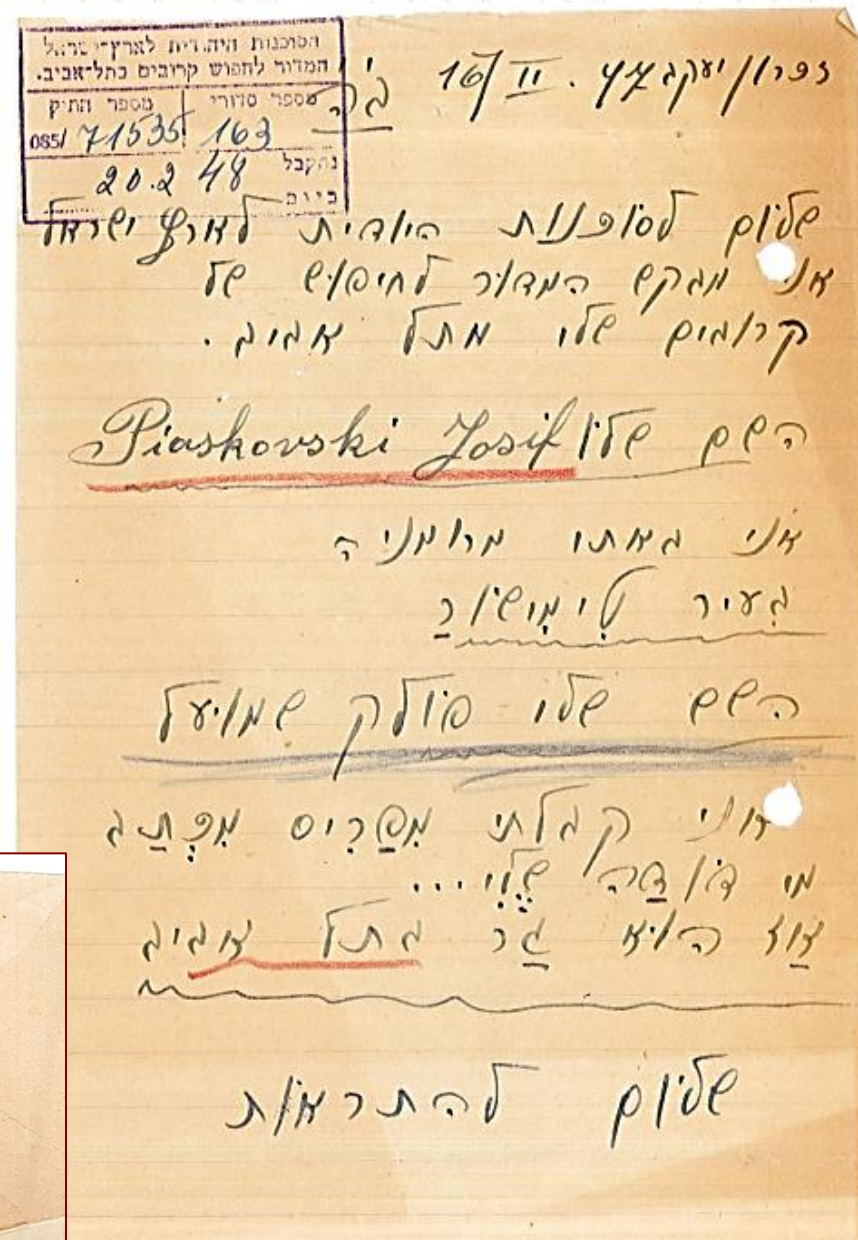
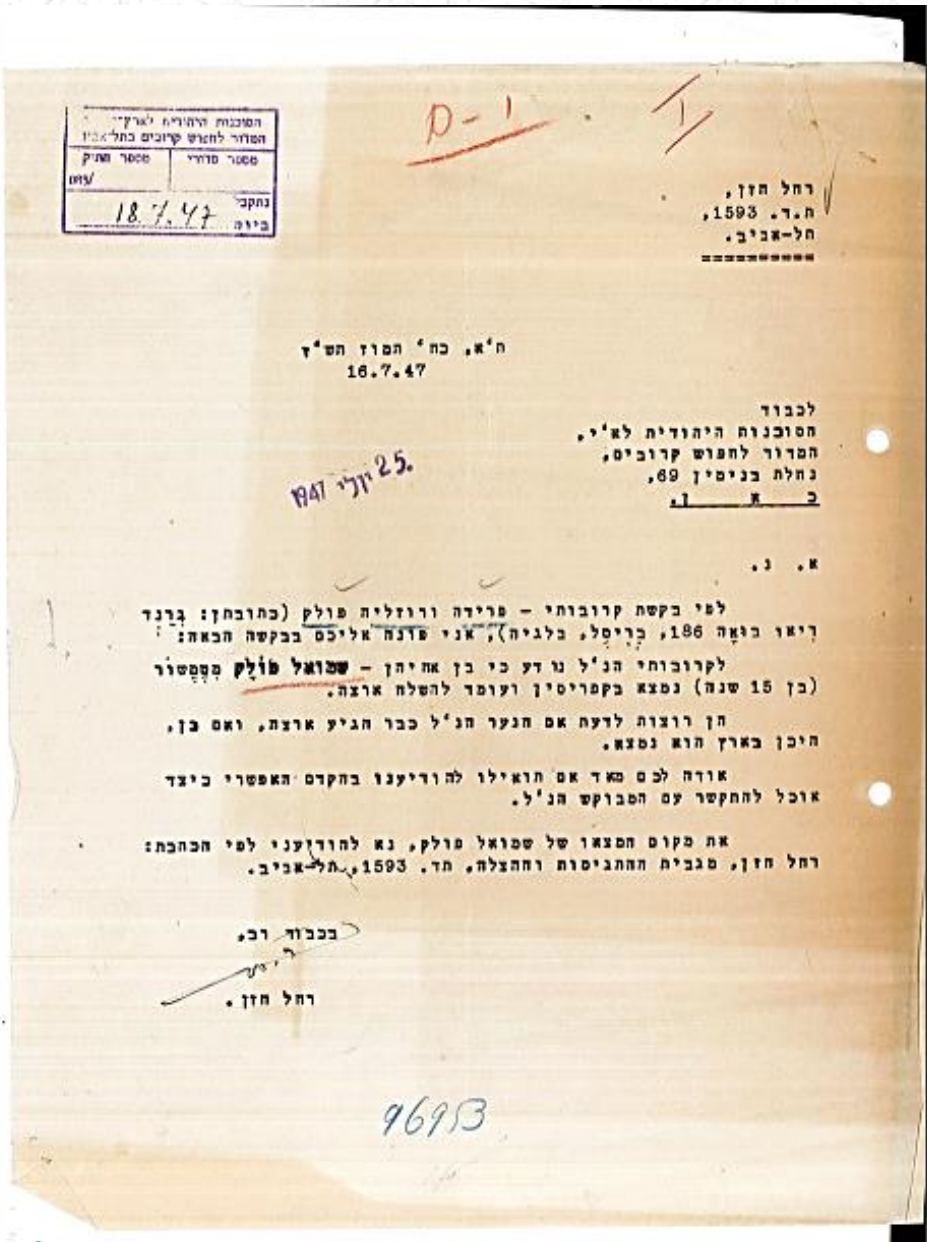
מס' סדורי	המשפחה	השם	הגיל	הסוג	מס' הרשיון	הקרובים בא"י וכתבתם	הערות
496	"	אורגנו	1929	ג	רומניה	זכרון יעקב מ.ס.	(כנסת)
497	פולק	שמואל (שמיל)	1926	ג	רומניה	אגודה	(כנסת)
498	פולק	רייזה	1909	ג	הונגריה	מלון "נשר", חיפה	(כנסת)
499	פולק	אשטיאן					

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

הדודות פרידה ורוזיליה פולק השוהות בבלגיה מחפשות את שמואל פולק

Page of Testimony דף עד

דף עד לרישום והנצחה של הנספים בשואה; נא למלא דף עבור כל נספה בנפרד, בכתב ברור ובאותיות דפוס. Page of Testimony for commemoration of the Jews who perished during the Holocaust; please fill in a separate form for each victim, in block capitals.

Form for victim information including name, date of birth, and address. Includes handwritten entries for a victim named Pollak.

Form for family information including names of parents and spouse, and details of the victim's life during the war.

Form for address and contact information, including street, city, and phone number. Includes a signature and date.

ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם... אשר לא יכרת" ושעירו ביד חי" And I shall give them in My house and within My walls a memorial and a name... that shall not be cut off" Isaiah 56:5

יעקב פולק, יליד 1906, בוישאו דה סוס. נספה באושוויץ בגיל 37. רבקה-חיה לבית ליברמן, ילידת רומניה. נספתה בגיל 35.

נמסר ע"י עליזה שטרק לבית פולק, אחיינית

Page of Testimony דף עד

דף עד לרישום והנצחה של הנספים בשואה; נא למלא דף עבור כל נספה בנפרד, בכתב ברור ובאותיות דפוס. Page of Testimony for commemoration of the Jews who perished during the Holocaust; please fill in a separate form for each victim, in block capitals.

Form for victim information including name, date of birth, and address. Includes handwritten entries for a victim named Pollak.

Form for family information including names of parents and spouse, and details of the victim's life during the war. Includes a signature and date.

ונתתי להם בביתי ובחומותי יד ושם... אשר לא יכרת" ושעירו ביד חי" And I shall give them in My house and within My walls a memorial and a name... that shall not be cut off" Isaiah 56:5

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

רוזה פולק מבריסל מחפשת את אחיין - 23.10.48

אדונים נכבדים,

צר לי מאוד על שאיני יכולה לכתוב בשפתנו האהובה והיקרה, מאחר שאיני יודעת אותה עלי לפנות אליכם בגרמנית.

מדובר בבחור שהיגר מרומניה בשנת 1946 מהעיר טימישווארה והיה גם בקפריסין, וגיליתי שהוא שוחרר ומחפש עבודה.

אני מחפשת אותו כבר שנתיים ולא הצלחתי למצוא את כתובתו.

הילד הוא השריד היחיד מכל משפחתו, והוא קיבל את עצתי לעלות לפלשתינה, וכך הוא עשה, ועכשיו, לצערי, איני מצליחה למצוא את כתובתו.

לכן אני פונה אליכם, אדונים נכבדים, בבקשה לענות לי ולשלוח לי את כתובתו, שכן אני מצפה לכך בקוצר רוח.

פעם אחת הוא הציג את כתובתו כ"זכרון יעקב" וכתבתי לשם

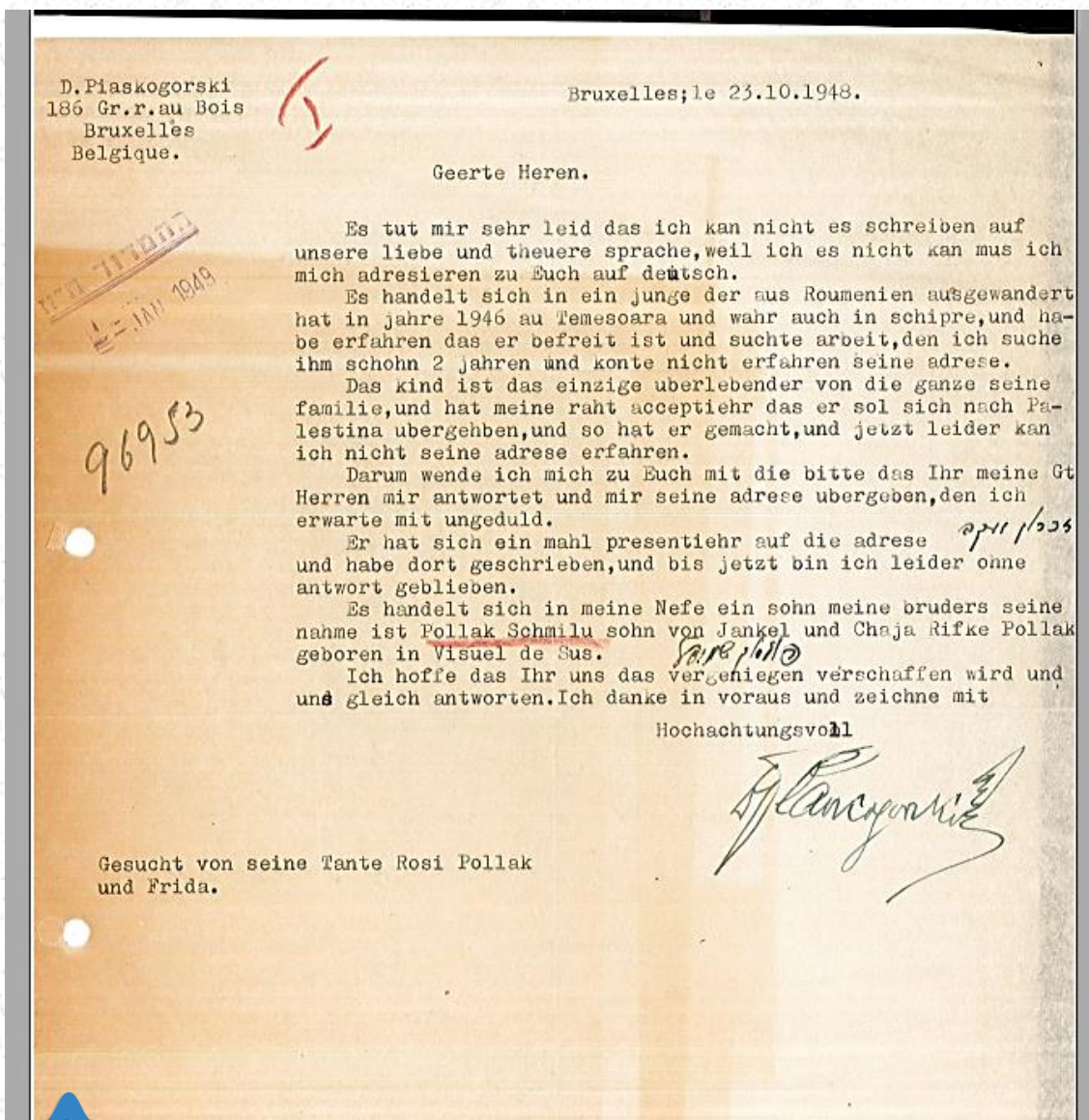
אך עד עכשיו נותרתי ללא תשובה.

מדובר בבן אחי, שמו שמילו פולאק, בנם של יענקל וחיה רבקה פולאק,

נולד ב [עיר הרומנית] ויזואל דה סוס.

אני מקווה שתסייעו לי בכך ותענו לי מיד. בתודה מראש ובאיחולים

מדודתו רוזי פולאק.

”כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד” (ירמיהו לא)

קרובי משפחה של שמואל פולק

מנחם מנדל מנו פולק ואדלאידה הדודים

תמונות ראה עוד (14)

מקור

robi stark

מנהל האתר

צור קשר עם רובי

Stark Web Site

עודכן ב-13 באפר' 2020 (לפני 3 חודשים) |
79 פרופילים ב-אילן יוחסין אחד | תמונות: 177

צפה בפרופיל מלא באתר זה

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

דיסקיות תש"ח

בעזבונו של יששכר לוקס נמצאה קופסא עם 3 דיסקיות חללי מבצע יעל 1948

בתו, אלישבע לוקס נחושתן, מבקשת לאתר את משפחות הנופלים
על מנת להחזיר להם את הדיסקיות ופונה לעמותת חטיבת כרמלי

נציגי העמותה פונים ליד ושם

ואלו מפנים אל ארגון המתנדבים 'לתת פנים לנופלים'

לאחר איתור בני משפחות החללים, הוחלט על הפקדת הדיסקיות

ביד ושם והצגתן בתערוכה המרכזית

בתמונה: מעמד מסירת הדיסקיות ליד ושם.
במרכז, שלישיית מימין, אלישבע לוקס נחושתן

"כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד" (ירמיהו לא')

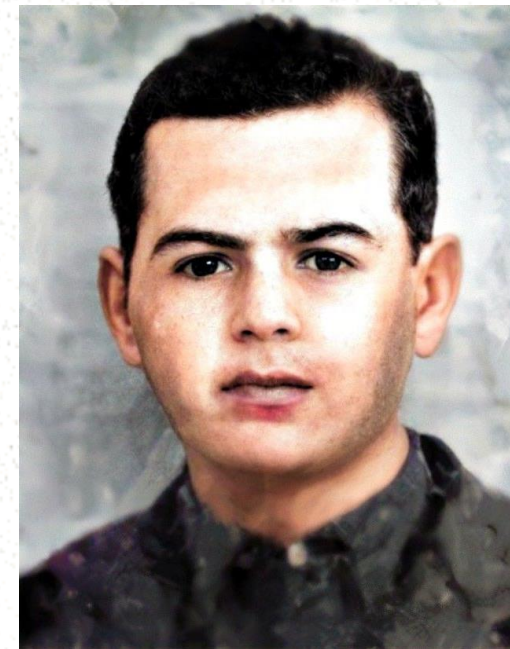
יששכר לוקס
תש"ח, בן 26

חיים היינץ פרומן
בן 29 בנופלו

אורי פריץ הוסרל
בן 29 בנופלו

שמואל שמילו פולק
בן 19 בנופלו

”כי מידי דברי בו זכור אזכרנו עוד” (ירמיהו לא')